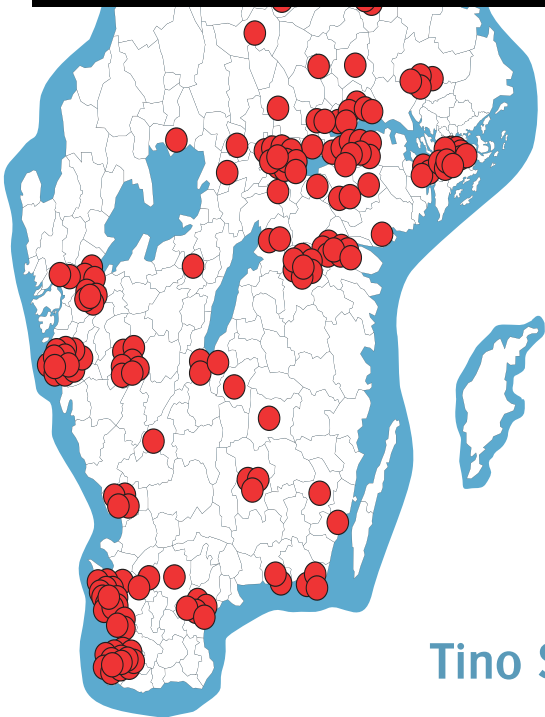

Utanförskapets karta

– en uppföljning av Folkpartiets rapportserie

Tino Sanandaji

Utanförskapets karta

– en uppföljning av
Folkpartiets rapportserie

Tino Sanandaji

© Författaren & Stiftelsen Den Nya Välfärden
www.dnv.se

Omslag: Vikman kommunikation, Vällingby

Layout och sättning: Desktop Ateljén AB, Finnerödja

Tryck: JustNu, Stockholm, 2014

ISBN 978-91-977488-8-9

Innehåll

Förord	7
Sammanfattning	11
Syfte	15
Empiriska mått och definitioner	19
Resultat	23
Utanförskapsområden	27
Har utanförskapet minskat eller ökat?	43
Slutsatser	47
Efterord	51
Referenser	61

Förord

Det gläder mig att Den Nya Valfärden tagit på sig uppgiften att aktualisera *Utanförskapets karta*. Det var på tiden att någon gjorde det, eftersom det handlar om ett viktigt redskap för att kunna mäta det utanförskap, vilket med all sannolikhet utgör Sveriges svåraste samhällsproblem. Kravallerna förra året borde ha gjort detta klart för alla och kom att besanna de farhågor som var anledningen till att jag föreslog Folkpartiets ledning att ta fram den första *Utanförskapets karta* år 2004.

Den utveckling som vi då kunde konstatera var djupt oro-väckande. År 2002 kunde 136 bostadsområden (som i senare rapporter reviderades ner till 128) klassas som ”utanförskaps-områden”, i jämförelse med bara tre stycken år 1990. Vår slutsats sammanfattades på följande sätt i förordet till kartan:

Ett nytt socialt landskap har vuxit fram i Sverige, ett landskap präglad av utestängning från arbetsmarknaden, bostadssegregation, bidragsberoende, maktlöshet och sårbarhet. Det handlar om tiotusentals människor för vilka den vitala sociala rörligheten har upphört att fungera och om bostadsområden vars liv nästan helt präglas av socioekonomiska villkor som på ett markant sätt skiljer sig från samhället i övrigt. Det är områden där utanförskapet har blivit det sammanfogande kittet i en kollektiv identitet

som grundar sig på en stark känsla av att bli utstött och inte tillhöra gemenskapen i övrigt.

Att en betydande andel av befolkningen i dessa områden bestod av syd- och framför allt utomeuropeiska flyktingar och invandrare gjorde situationen än mer laddad. En etnisk-kulturell dimension vidgade på ett radikalt sätt den växande klyfta som skilde utanförskapsområdena från landet i övrigt.

Det borde ha fungerat som en mäktig alarmsignal, som manade till handling innan det blev för sent. Men ingenting gjordes. Utvecklingen mot en klyvning av landet bara fortsatte, såsom det visades i de nya *Utanförskapets kartor* som togs fram 2005, 2006 och 2008. Kartan 2008 visade att det år 2006 fanns 156 utanförskapsområden!

Men då slutade Folkpartiet att ta fram *Utanförskapets karta*. Det var givetvis ingen tillfällighet. Sedan den borgerliga valsegern i september 2006 hade partiet fått ansvaret för integrationsfrågan, men av dess många djärva förslag och nydanande idéer på integrationsfronten blev det ingenting. Berget födde en råtta, och utslagningsprocessen bara fortsatte. Detta visste (eller anade) Folkpartiets ledning och därför blev det inga nya kartor. Inte mycket att vara stolt över, men sådan är politiken.

Nu vet vi exakt hur det gick. Tino Sanandaji har dokumenterat Folkpartiets och borgerlighetens misslyckande med att vända den utveckling som dömer allt fler nya och gamla svenskar till ett liv i utanförskap. Utanförskapsområdena fortsatte att växa mellan 2006 och 2012, då det fanns 186 utanförskapsområden spridda runt om i Sverige. Samma år bodde 566 000 personer i dessa områden, en ökning med 16 procent i jämförelse med siffran för 2006!

Tino Sanandaji har använt samma metodologi som jag utarbetade vid framtagningen av *Utanförskapets karta* 2004 och som också användes för de förnyade versionerna av kartan 2005, 2006 och 2008. Dataunderlaget är också detsamma. Därför är hans resultat fullt jämförbara med de tidigare kartornas.

När vi presenterade de första Utanförskapets kartor försökte Socialdemokraterna komma med den ena bortförklaringen efter den andra i syfte att slippa erkänna ett historiskt misslyckande som var på väg att stå Sverige mycket dyrt. Det är bara att hoppas att Folkpartiet och borgerligheten inte upprepar samma pinsamma spektakel nu, när Den Nya Valfärden presenterar en aktualiserad version av kartan som klart och tydligt visar att åtminstone vad gäller kampen mot utanförskapet är de inte ett dugg bättre än sina föregångare.

Maj 2014
Mauricio Rojas

Sammanfattning

Folkpartiets uppmärksammade rapportserie *Utanförskapets karta* räknade med hjälp av SCB ut hur många av Sveriges bostadsområden som präglades av djupgående socioekonomiska problem. Kriterierna för att definieras som utanförskapsområde var:

- att färre än 60 procent av de boende i arbetsför ålder förvärvsarbetade samt
- att den andel skolelever som gått ut grundskolan med fullständiga betyg låg under 70 procent eller att andelen röstande i senaste kommunalval låg under 70 procent (eller båda).

Rapporterna visade att antalet utanförskapsområden ökade från tre stycken år 1990 till 156 stycken år 2006. Folkpartiet och andra Allianspartier menade att det ökade utanförskapet berodde på misslyckad socialdemokratisk politik och lovade att bryta trenden med hjälp av liberal politik.

Utanförskapets karta har inte uppdaterats sedan 2006 – varken av Folkpartiet eller av någon annan. Det innebär att man inte vet hur utanförskapet enligt Folkpartiets definition utvecklats under Alliansens tid vid makten.

Den här rapporten replikerar Folkpartiets metod och uppdaterar *Utanförskapets karta* för år 2012. Samma statis-

tiska mått och kriterier har använts som Folkpartiet använde. För att kontrollera vår metod har vi repeterat beräkningarna för år 2006 och då kommit fram till samma resultat som i Folkpartiets rapport.

Slutsatsen är att utanförskapet, enligt Folkpartiets definition, fortsatte att expandera mellan 2006 och 2012. År 2006 klassades alltså 156 av Sveriges omkring 4 800 bostadsområden som utanförskapsområden. År 2012 hade antalet utanförskapsområden ökat till 186 stycken.

Av Sveriges befolkning levde 5,4 procent i utanförskapsområden år 2006. Andelen hade ökat till 5,9 procent år 2012. I absoluta tal handlade det om omkring 488 000 personer år 2006 och omkring 566 000 personer år 2012.

Förvärvsfrekvensen i utanförskapsområdena för personer i arbetsför ålder var 50,7 procent år 2006. Motsvarande siffra för andra bostadsområden i Sverige var 78,3 procent. Mellan år 2006 och 2012 ökade förvärvsfrekvensen för boende utanför utanförskapsområdena med 0,5 procentenheter. I utanförskapsområdena, däremot, sjönk förvärvsfrekvensen under samma period med 0,6 procentenheter.

Skolresultaten visar en liknande utveckling. Bland skolbarn i utanförskapsområdena ökade andelen utan kompletta slutbetyg i grundskolan marginellt från 49,9 procent år 2006 till 50,2 procent år 2012. I det övriga Sverige minskade andelen grundskoleelever utan kompletta slutbetyg från 22,4 procent till 20,6 procent.

Klyftorna mellan utanförskapsområdena och det övriga Sverige har alltså vidgats något sedan 2006. Ökade klyftor är en delförklaring till att antalet utanförskapsområden fortsatte att växa trots att förvärvsfrekvensen för Sverige som helhet faktiskt ökat med 0,4 procentenheter sedan 2006. Andelen

i arbete i Sverige som helhet ökade något, men utvecklingen var sämre för boende i utanförskapsområdena.

En positiv utveckling är att andelen familjer som får försörjningsstöd i utanförskapsområdena har sjunkit från 17,8 procent år 2006 till 16,4 procent år 2012. I övriga Sverige har andelen sjunkit marginellt från 3,5 till 3,4 procent.

Det står klart att Folkpartiet och övriga Allianspartier inte har lyckats reducera antalet utanförskapsområden. Ökningen av utanförskapsområdena har dock varit långsammare under alliansstyret – fem per år - än under Göran Perssons sista mandatperiod – sju per år vilket är värt att notera med tanke på den svagare konjunkturen under alliansperioden. Det är möjligt att arbetslinjens politik har dämpat utanförskapsområdenas ökning.

Syfte

I rapporterna *Utanförskapets karta* skyllde Folkpartiet det ökande antalet utanförskapsområden på vad som beskrevs som en misslyckad rödgrön politik. Folkpartiet lovade att bryta utvecklingen med hjälp av alternativ liberal politik. Det är värt att citera ur förordet från det första rapporten:

Folkpartiet liberalerna ser med största allvar på denna process som håller på att splittra Sverige. I valrörelsen 2002 satte vi därför integrationsfrågan i fokus och sedan dess har vi arbetat intensivt med att vidareutveckla både vår integrationspolitik och partiets närvaro i utsatta förorter. Nu tar vi ett steg till och redovisar den första kartläggningen som har gjorts i Sverige över utanförskapets utbredning i vårt land.

Den bild som framkommer av denna Utanförskapets karta är alarmerande och borde mana till omedelbar handling. Utanförskapet finns i dag lite varhelst i Sverige och på många håll har det nått ett katastrofalt djup. Vi får inte längre blunda inför denna verklighet. Den passivitet som regeringen uppvisar i frågan vittnar om socialdemokratins svek mot sina egna rötter och mot samhällets mest utsatta grupper.

Vi liberaler vet vad vi vill och hur det kan åstadkommas. Vi har ett omfattande aktionsprogram mot utanförskapet,

senast redovisat i vår partimotion till Riksdagen kallad Bryt utanförskapet! Motionens innehåll sammanfattar vi på slutet av detta dokument, när vi presenterar den liberala vägen ut ur det utanförskap som här kommer att beskrivas ingående.

Stockholm i december 2004

Lars Leijonborg och Mauricio Rojas¹

Rapporterna fick vid tillfället stort mediegenomslag, kanske delvis på grund av rapporternas ovanligt höga metodologiska ambitioner. Rapporterna sammanfattades flera gånger av bland andra Lars Leijonborg och Mauricio Rojas på DN Debatt.

Det sista rapporten – *Utanförskapets karta, Arvet efter Mona Sahlin* – gavs ut år 2008 och behandlade situationen år 2006. Sedan dess har varken Folkpartiet eller någon annan uppdaterat utanförskapsrapporterna. Det har gjort det svårt att utvärdera utvecklingen under den period då Alliansen suttit vid makten med två integrationsministrar från Folkpartiet.

Det har kommit flera maningar om uppdatering av Utanförskapets karta. Sanna Rayman skrev på Svenska Dagbladets ledarsida i artikeln *De har slutat rita Utanförskapets karta*:²

Kommer ni ihåg *Utanförskapets karta*? Det var en rapportserie som Folkpartiet lanserade 2004 och fortsatte ge ut till och med 2008. Serien skildrade med färsk statistik hur utanförskapet såg ut och var det var störst. Efter 2008

---

1 *Utanförskapets karta* (Folkpartiet 2004)

2 http://www.svd.se/opinion/ledarsidan/de-har-slutat-rita-utanforskapets-karta_8269586.svd, 16 juni 2013

har det inte kommit fler rapporter, tydligen har FP tappat viljan att belysa utanförskapet.

Det finns mycket att säga om regeringens integrationsåtgärder. De fungerar väl och mycket talar för att Alliansen snart vandrar samma väg som Socialdemokraterna, det vill säga att man kommer att få böja sitt huvud i ödmjukhet och ”vara tydlig” med att man har misslyckats med integrationspolitiken. Men, ännu en tid kan man lova resultat, medan man skyller dagens situation på gårdagens dåliga politik.

Sydsvenskans ledarsida behandlade samma tema i artikeln *Arvet efter Ullenhag*:³

Den bild av en framgångsrik integrationspolitik Ullenhag vill frambesvärja är med andra ord inte entydig, för att uttrycka sig diplomatiskt. Men utanförskap handlar om mer än sysselsättning. Det brukade i alla fall folkpartisterna själva hävda, förr, på den tiden då partiet sammanställde sina rapporter med titeln *Utanförskapets karta*.

Flera rapporter sammanställdes. Den första presenterades 2004. Den senaste – och som det ser ut den sista – kom sommaren 2008 och gällde situationen vid regeringsskiftet 2006. Utanförskap kan som de flesta begrepp definieras på olika sätt. I FP-rapporterna är utanförskap en kombination av låg sysselsättning, låga inkomster, dåliga skolresultat och lågt valdeltagande.

År 1990 fanns tre bostadsområden i Sverige som enligt dessa kriterier kunde betecknas som utanförskapsområ-

---

3 <http://www.sydsvenskan.se/opinion/signerat/mats-skogkar/arvet-efter-ullenhag/>, 11 mars 2014

den. År 2002 hade tre blivit 128. År 2004 hade 128 blivit 155 och vid regeringsskiftet 2006 hade 155 blivit 156.

Rapporten från 2008 bar undertiteln Arvet efter Mona Sahlin. Det skulle vara intressant att se hur arvet efter Erik Ullenhag kan sammanfattas, bedömt efter samma kriterier. Om nu integrationsministern och regeringen tror på sin politik och på att den faktiskt haft effekt:

Varför inte uppdatera Utanförskapets karta?

Syftet med den här rapporten är att på basis av statistik från SCB uppdatera *Utanförskapets karta* för år 2012 - det senaste år för vilket det finns statistik - med samma metodologi och kriterier som Folkpartiet använde.

Empiriska mått och definitioner

Folkpartiets definition av utanförskapsområde täcker bostadsområden med dels låg förvärvsfrekvens, dels antingen dåliga skolresultat eller lågt valdeltagande (eller båda). Folkpartiet förklarar hur det resonerat gällande val av variabler:⁴

Utanförskapet är, som vi redan har sett, resultatet av en mångfacetterad process där en massiv utslagning från arbetsmarknaden leder till och kombineras med andra faktorer för att sammantaget ge en situation som allt mer präglas av en brist på resurser och delaktighet i samhällslivets centrala arenor. För att åtminstone till en viss del fånga denna mångfacetterade process, och inte bara den låga sysselsättningen, har vi i denna karta kompletterat sysselsättningsstatistiken med två andra indikatorer: skolresultat (för skolåret 2002-03) och valdeltagande (kommunalvalet 2002).

Folkpartiet redovisar även kompletterande variabler i vissa av sina rapporter, exempelvis antal anmälda brott. Men dessa kompletterande variabler används inte i definitionen av utanförskapsområden. De variabler som faktiskt används är:

Andel som förvärvsarbetar bland invånare i åldrarna 20–64 år. Förvärvsarbete inkluderar både anställning och

⁴ *Utanförskapets karta* (Folkpartiet 2004)

egenföretagande. Uppgiften bygger på SCB:s registerbaserade arbetsmarknadsstatistik (RAMS). Den definition Folkpartiet valde för låg förvärvsfrekvens var att 60 procent eller färre av de boende i åldrarna 20-64 förvärvsarbetade. Som jämförelse var den genomsnittliga förvärvsfrekvensen för hela riket 76,7 procent år 2006 samt 77,1 procent år 2012.

(Förvärvsfrekvens är nästan detsamma som sysselsättningsgrad i arbetskraftsundersökningarna. Som sysselsatt räknas den som i enkätundersökningar uppger sig ha arbetat minst en timme i veckan, medan förvärvsfrekvens baseras på faktiska inkomstuppgifter. Båda måtten räknar vissa arbetsmarknadsprogram, till exempel anställning med lönebidrag och anställningsstöd, som arbete, vilket innebär att andelen med vanliga jobb på den reguljära arbetsmarknaden över-skattas. Sysselsättningsgraden har legat på högre nivå än förvärvsfrekvensen.)

Skolresultaten bland unga som gått ut nionde klass. Måttet är andelen ungdomar som klarade kunskapsmålen i grundskolan, det vill säga gick ut nionde klass med godkända betyg i minst 16 ämnen. Uppgifterna baseras på statistik från Skolverkets SALSA-register för elever i grundskolans nionde klass, och har tillhandahållits av SCB. Folkpartiet definierar svaga skolresultat som att 30 procent av eleverna eller fler saknar godkänt betyg i minst ett ämne. Genomsnittlig andel som missade skolmålet i hela landet skolåret läsåret 2006/2007 var knappt 24 procent.

Valdeltagandet i kommunalval enligt Valmyndighetens statistik över landets valdistrikt. Folkpartiet förklarar att man valt kommunalval snarare än riksdagsval eftersom många boende i utanförskapsområdena inte är svenska medborgare och därför inte får rösta i riksdagsvalen. Utländska medborgare

får efter en viss tids bosättning i Sverige rösträtt i kommunal- och landstingsval. Folkpartiet satte gränsen vid 70 procents valdeltagande. Genomsnittlig valdeltagandet i kommunalval i Sverige år 2006 var runt 79 procent.

Indelningar i bostadsområden baseras på två geografiska enheter som SCB och andra använder. I Stockholm, Göteborg och Malmö används så kallade grannskapsområden för att dela upp bostadsområden. I övriga landet används valdistrikt. Det totala antalet grannskapsområden och valdistrikt i Sverige är ungefär 4 800 för både år 2006 och år 2012.

Grannskapsområden i storstäderna tenderar att vara större än valdistrikt. Ett exempel på ett grannskapsområde i Stockholm som också är utanförskapsområde är Husby med omkring 13 000 invånare. Ett exempel på ett grannskapsområde i Stockholm som inte är ett utanförskapsområde är Fruängen, med ungefär 6 000 invånare. Valdistrikten tenderar att vara mindre än storstädernas grannskapsområden. Medianbefolkningen i grannskapsområden år 2006 var omkring 4 500, medan den var ungefär 1 500 i valdistrikten. Ett exempel på en valdistrikt som definierades som utanförskapsområde är Norra Gottsunda i Uppsala med runt 2 400 invånare.

Vi har i den här rapporten försökt att följa Folkpartiets metodologi så nära som möjligt när vi ritat *Utanförskapets karta* för år 2012. I syfte att försäkra oss om att vår metod stämmer överens med de metoder Folkpartiet använde i sina rapporter har vi valt att även replikera *Utanförskapets karta* för år 2006. Våra siffror för år 2006 är i regel identiska med eller ligger mycket nära Folkpartiets för det året, vilket bör vara fallet då vi utgår från samma källmaterial från SCB. Så kan vi liksom Folkpartiet identifiera 156 utanförskapsområden i Sverige år 2006. Detta tyder på att våra beräkningar

för år 2012 är jämförbara med Folkpartiets beräkningar för tidigare år.

Flera grannskapsområden och valdistrikt är inte vanliga bostadsområden, utan inkluderar till exempel industriparker, föga bebodda stadskärnor samt studentboenden. Flera valdistrikt har färre än 100 fastboende invånare. Ett område som nästan saknar fastboende eller består av studentboende bör enligt Folkpartiet inte kallas utanförskapsområde. Partiet sorterar därför bort sådana områden och förklarar så här:⁵

Vi eliminerar utanförskapsområden med litet befolkningsunderlag eller de som utifrån tillgänglig statistik och andra karakteristika inte tycks vara vanliga bostadsområden.

Bland annat exkluderas studentområden i Lund och Uppsala där låg förvärvsfrekvens inte anses reflektera socioekonomiska problem. I sin sista rapport år 2008 exkluderade Folkpartiet ytterligare områden som inte ansågs vara vanliga bostadsområden. Dessa revideringar gjordes även retroaktivt. Därmed reducerade Folkpartiet antalet utanförskapsområden i Sverige år 2002 från ursprungliga 136 till 128 stycken. Vi utgår i den här rapporten från de reviderade siffrorna som finns i Folkpartiets sista rapport.

Alla områden som Folkpartiet underkände som bostadsområden har även underkänts av oss. Eliminering av bostadsområden leder till att antalet utanförskapsområden i Sverige blir mindre än om de formella kriterierna följts. Metodologin baseras i övrigt i huvudsak på objektiva kriterier, men exkluderingen av bostadsområden grundas på subjektiva bedömningar.

---

5 *Utanförskapets karta* (Folkpartiet 2004)

Resultat

Antalet utanförskapsområden fortsatte att öka mellan 2006 och 2012. År 2006 hade 156 av Sveriges runt 4 800 bostadsområden så stora socioekonomiska problem att de definierades som utanförskapsområden. År 2012 hade antalet ökat till 186 bostadsområden.

Sedan år 2006 har 18 bostadsområden som då räknades som utanförskapsområden förbättrat sina resultat så mycket att de inte längre uppfyller kriterierna. Samtidigt har 48 bostadsområden som inte var utanförskapsområden år 2006 nu blivit det.

Förändringarna mellan 2006 och 2012 håller sig även om man gör vissa ändringar av definitionen. Vi kan till exempel definiera utanförskapsområden som områden där färre än 50 procent av dem i arbetsför ålder arbetar (och tillfälligt bortse från skolresultat och valdeltagande). Med denna alternativa definition ökade et antalet utanförskapsområden från 67 år 2006 till 80 år 2012. I procent är detta ungefär lika mycket som förändringen från 156 utanförskapsområden till 186.

Antalet boende i utanförskapsområdena uppgick till ungefär 488 000 personer år 2006 och 566 000 personer år 2012. Ökningen var sålunda 78 000. Av Sveriges befolkning levde 5,4 procent i utanförskapsområden år 2006. Andelen hade ökat till 5,9 procent år 2012.

Förvärvsfrekvensen bland personer i arbetsför ålder som bodde i utanförskapsområdena år 2006 var 50,7 procent. För dem som inte bodde i utanförskapsområden var motsvarande siffra 78,3 procent. Mellan år 2006 och 2012 ökade förvärvsfrekvensen bland dem som inte bor i utanförskapsområden med 0,5 procentenheter till 78,8 procent. För boende i utanförskapsområden däremot sjönk förvärvsfrekvensen under samma period med 0,6 procentenheter, alltså till 50,1 procent.

Skolresultat präglas av en liknande utveckling där redan drabbade områden utvecklas sämre än det övriga landet. Bland skolbarn i utanförskapsområden ökade andelen utan kompletta slutbetyg i grundskolan marginellt från 49,9 procent år 2006 till 50,2 procent år 2012. Bland grundskoleelever i övriga Sverige minskade andelen utan kompletta slutbetyg från 22,4 procent till 20,6 procent.

Folkpartiet skrev i *Utanförskapets karta* år 2006:

Under socialdemokraternas sista tid vid makten fick också utanförskapet en allt starkare etnisk prägel. 45 procent av invånarna i utanförskapsområdena 2006 var födda utanför Sverige, och av dessa var 56 procent födda utanför Europa. Detta är en kraftig ökning på bara två år: vår förra kartläggning visade att utlandsfödda personer utgjorde 38 procent av befolkningen i utanförskapsområdena 2004.

Trenden med en allt högre andel utrikesfödd befolkning i utanförskapsområdena fortsatte mellan 2006 och 2012. Andelen boende i utanförskapsområdena som var födda utanför Sverige ökade från 45 procent år 2006 till 48 procent år 2012. Detta beror inte på ökad etniskt segregering då andelen utrikesfödda ökade lika mycket i övriga landet.

En signifikant andel av de boende i utanförskapsområden är andra generationens invandrare, alltså inrikesfödda barn till utrikesfödda föräldrar. Endast 26 procent av de boende i utanförskapsområdena år 2006 samt 25 procent av de boende år 2012 hade svensk bakgrund, definierat som inrikesfödd med två inrikesfödda föräldrar.

År 2012 hade 175 av 186 utanförskapsområden en hög andel utrikesfödda än genomsnittet för landet. Det finns dock ett flertal utanförskapsområden med låg eller medelhög andel utrikesfödda, inte sällan i bruksorter och glesbygd, till exempel bostadsområdena Bojsenburg i Falun och Vasastaden i Arboga.

Nästan sex procent av landets befolkning bodde alltså i utanförskapsområden år 2012. Samtidigt utgjorde boende i utanförskapsområden 24 procent av samtliga familjer i landet som får försörjningsstöd, en betydande överrepresentation. Andelen familjer i utanförskapsområden som får försörjningsstöd har dock sjunkit från 17,8 procent år 2006 till 16,4 procent år 2012. I övriga Sverige har andelen familjer med försörjningsstöd sjunkit marginellt från 3,5 till 3,4 procent.

Ökningstakten av antalet utanförskapsområden var något långsammare 2006-2012 än under perioden 2002-2006, Göran Perssons sista mandatperiod som statsminister. Under åren 2002-2006 ökade antalet utanförskapsområden med i genomsnitt sju per år, medan antalet ökade med i genomsnitt fem per år mellan 2006 och 2012. Perioden 2002-2006 präglades av avsevärt bättre ekonomisk utveckling över lag än perioden 2006-2012, som sammanföll med en djup internationell lågkonjunktur. Den genomsnittliga tillväxten i BNP per capita var 3,1 procent per år 2002-2006, medan tillväx-

ten av BNP per capita endast uppgick till 0,5 procent per år mellan 2006 och 2012. Den djupa lågkonjunktorens effekter återspeglas också i BNP-tillväxten övergripande (alltså inte BNP per capita). Den totala BNP-tillväxten för 2002–2006 var 3,5 procent per år i snitt, medan tillväxten 2006–2012 uppgick till 1,2 procent i snitt per år.

Tabell 1

	2006	2012
Antal utanförskapsområden Sverige	156	186
Antal boende i utanförskapsområden	488 000	566 000
Boende i utanförskapsområden som andel av Sveriges befolkning	5,4%	5,9%
Förvärvsfrekvens i utanförskapsområden	50,7%	50,2%
Förvärvsfrekvens i övriga Sverige	78,3%	78,8%
Elever utan fullständiga grundskolebetyg i utanförskapsområden	49,9%	50,2%
Elever utan fullständiga grundskolebetyg i övriga Sverige	22,4%	20,6%
Familjer med försörjningsstöd i utanförskapsområden	50,7%	50,2%

Utanförskapsområden

I tabell 2 (sidorna 28-41) redovisas utanförskapsområdena åren 2006 och 2012. För varje utanförskapsområde anges andelen förvärvsarbetande samt andelen icke fullt godkända grundskoleexamina för åren 2006 samt 2012. Även den kommun där bostadsområdet ligger anges. Valdeltagandet i kommunalvalen år 2006 samt 2010 har utelämnats av utrymmesskäl.

Utanförskaps- område 2006	Utanförskaps- område 2012	Kommun
Hammarby Öster Hultsfred Södra Västervik 8 Sollentuna Centrum		Västerås Gävle Hultsfred Västervik Sollentuna
Sjöbo-Nolhaga Sjöbo-Ekäng Rågsved Norsborg Huskvarna 6		Borås Borås Stockholm Botkyrka Jönköping
Nordantill Nordvästra Kalmar 20 Möllevången Luleå 10 Landskrona 7		Norrköping Kalmar Malmö Luleå Landskrona
Landskrona 8 Kristina 12 Kristineberg-Gässlösa Agneshög Alby	Agneshög Alby	Landskrona Jönköping Borås Motala Botkyrka
Andersberg 1 Anderstorp Centrala Augustenborg-Lönngatan Baronbackarna Bellevuegården	Andersberg 1 Anderstorp Centrala Augustenborg-Lönngatan Baronbackarna Bellevuegården	Gävle Skellefteå Malmö Örebro Malmö
Bojsenburg Brickebacken norra Brickebacken södra Bäckby centrala Bäve 7	Bojsenburg Brickebacken norra Brickebacken södra Bäckby centrala Bäve 7	Falun Örebro Örebro Västerås Uddevalla

Procent förvärvs- arbetande 20-64 år 2006	Procent ej fullt godkända i skolan 2006/2007	Procent förvärvs- arbetande 20-64 år 2012	Procent ej fullt godkända i skolan 2012/2013
58,3	25,7	60,2	30,0
51,9	68,8	63,8	50,0
59,7	35,3	62,7	30,8
57,3	33,3	62,0	35,0
58,6	56,8	64,6	33,3
54,3	0,0	60,9	40,0
58,7	28,6	60,4	40,0
59,1	47,1	64,1	51,3
59,1	48,6	62,4	37,2
59,7	61,1	60,8	48,6
55,4	47,6	61,1	52,0
58,3	63,2	63,9	26,3
56,1	51,2	61,2	46,0
59,1	29,0	63,4	47,4
56,5	50,0	60,9	14,3
58,7	28,6	62,7	66,7
58,8	72,7	60,6	60,0
58,2	31,6	60,6	54,5
59,5	33,3	51,5	42,1
56,1	44,5	58,9	50,6
46,8	53,3	39,7	68,3
46,3	45,5	54,6	100,0
55,2	31,0	50,2	63,2
49,9	30,3	54,0	41,9
57,6	45,3	52,9	37,5
53,6	42,9	55,2	47,6
47,9	76,9	47,5	41,4
48,6	50,0	51,0	50,0
48,4	58,1	50,9	35,7
42,8	64,0	44,6	50,0

Utanförskaps- område 2006	Utanförskaps- område 2012	Kommun
Bäve 8 Dalbo Drottninghög Västra Drottninghög Östra Ektorp-Strömbacken	Bäve 8 Dalbo Drottninghög Västra Drottninghög Östra Ektorp-Strömbacken	Uddevalla Växjö Helsingborg Helsingborg Norrköping
Eriksbo Espedalen Fittja Fredriksdal Östra Frölunda torg	Eriksbo Espedalen Fittja Fredriksdal Östra Frölunda torg	Göteborg Ronneby Botkyrka Helsingborg Göteborg
Fröslunda-Björkhultsvägen Fröslunda-Tallåsparken Furutorp Gamlegården Norra Gamlegården Södra	Fröslunda-Björkhultsvägen Fröslunda-Tallåsparken Furutorp Gamlegården Norra Gamlegården Södra	Eskilstuna Eskilstuna Helsingborg Kristianstad Kristianstad
Geneta Gullvik Gårdstensberget Hageby Nordvästra Hageby Nordöstra	Geneta Gullvik Gårdstensberget Hageby Nordvästra Hageby Nordöstra	Södertälje Malmö Göteborg Norrköping Norrköping
Hageby Sydvästra Hageby Sydöstra Hammarkullen Heleneholm Hjulsta	Hageby Sydvästra Hageby Sydöstra Hammarkullen Heleneholm Hjulsta	Norrköping Norrköping Göteborg Malmö Stockholm
Hjällbo Holma Hovsjö Hulta Västra Husby	Hjällbo Holma Hovsjö Hulta Västra Husby	Göteborg Malmö Södertälje Borås Stockholm

Procent förvärvs- arbetande 20-64 år 2006	Procent ej fullt godkända i skolan 2006/2007	Procent förvärvs- arbetande 20-64 år 2012	Procent ej fullt godkända i skolan 2012/2013
51,1	44,4	49,2	44,4
56,1	53,6	46,3	48,1
57,7	39,1	48,8	60,0
52,5	54,5	43,0	41,4
49,4	52,2	43,7	38,9
57,1	52,3	54,4	55,8
53,2	40,0	43,6	45,5
51,7	41,4	57,4	43,5
54,7	47,1	47,8	43,3
53,5	37,7	53,7	32,7
50,6	63,6	31,3	50,0
53,9	45,0	43,2	63,0
49,3	70,0	53,2	40,0
47,3	46,8	31,4	60,8
46,8	75,0	36,6	71,4
57,1	36,7	57,6	52,5
55,4	39,0	50,5	44,8
48,5	61,6	52,0	52,1
46,3	40,7	41,8	47,1
41,4	48,0	36,0	37,5
55,9	39,5	56,4	40,4
44,3	50,0	41,5	55,6
40,9	59,5	45,9	54,5
52,7	32,3	52,3	40,6
49,0	52,4	56,0	66,7
39,4	54,7	46,4	55,7
42,8	47,2	39,1	65,8
46,3	65,2	48,4	58,2
54,4	46,4	57,6	41,7
46,0	45,1	54,6	41,7

Utanförskaps- område 2006	Utanförskaps- område 2012	Kommun
Hälsingtuna 4 Hässleholm 11 Hässleholmen-Alnen Hässleholmen-Boda Hässleholmen-Fjärding	Hälsingtuna 4 Hässleholm 11 Hässleholmen-Alnen Hässleholmen-Boda Hässleholmen-Fjärding	Hudiksvall Hässleholm Borås Borås Borås
Högaborg Västra Högaborg Östra Kalmar 21 Kirsebergsstaden Kristina 10	Högaborg Västra Högaborg Östra Kalmar 21 Kirsebergsstaden Kristina 10	Helsingborg Helsingborg Kalmar Malmö Jönköping
Kroksbäck Kronogård Norra Kronogård Södra Kronoparken 2 Kungsmarken	Kroksbäck Kronogård Norra Kronogård Södra Kronoparken 2 Kungsmarken	Malmö Trollhättan Trollhättan Karlstad Karlskrona
Landskrona 12 Landskrona 3 Landskrona 4 Landskrona 5 Landskrona 6	Landskrona 12 Landskrona 3 Landskrona 4 Landskrona 5 Landskrona 6	Landskrona Landskrona Landskrona Landskrona Landskrona
Lextorp Norra Lindängen Lövgärdet Marieberg m.fl. Marielund Nordost	Lextorp Norra Lindängen Lövgärdet Marieberg m.fl. Marielund Nordost	Trollhättan Malmö Göteborg Karlskrona Norrköping
Markbacken Martin Luther 12 Martin Luther 13 Mellersta Gottsunda Nacksta Västra	Markbacken Martin Luther 12 Martin Luther 13 Mellersta Gottsunda Nacksta Västra	Örebro Halmstad Halmstad Uppsala Sundsvall

Procent förvärvs- arbetande 20-64 år 2006	Procent ej fullt godkända i skolan 2006/2007	Procent förvärvs- arbetande 20-64 år 2012	Procent ej fullt godkända i skolan 2012/2013
46,4	57,1	43,3	46,2
54,1	31,8	50,2	42,9
40,8	63,6	40,4	50,0
58,5	40,0	58,3	48,0
46,3	51,9	45,2	47,6
52,7	50,0	54,1	41,2
58,5	47,4	58,7	17,6
46,6	50,0	49,2	42,9
59,2	31,1	60,0	39,3
59,7	38,5	59,7	61,5
57,2	41,8	52,6	42,9
50,0	47,1	39,1	81,6
51,4	35,1	41,3	77,8
42,0	61,5	44,0	16,7
33,9	77,3	29,1	35,5
44,7	57,6	42,3	34,5
55,1	50,0	54,4	47,8
49,0	57,1	46,9	40,0
52,0	47,6	48,8	48,1
55,3	53,3	55,8	17,4
55,6	37,0	42,1	55,6
53,5	33,6	48,7	39,7
52,8	47,4	51,1	59,3
53,4	45,5	45,4	30,0
50,5	25,0	43,5	60,0
50,8	69,2	57,6	46,2
49,7	45,8	46,8	41,9
47,7	34,6	47,6	38,1
55,6	61,1	57,8	28,6
55,6	55,6	59,8	0,0

Utanförskaps- område 2006	Utanförskaps- område 2012	Kommun
Navestad Ringarna Nibble Norra Biskopsgården Norra Gottsunda Norra Rinkeby	Navestad Ringarna Nibble Norra Biskopsgården Norra Gottsunda Norra Rinkeby	Norrköping Hallstahammar Göteborg Uppsala Stockholm
Norra Rosengård Norra Tensta Norrby Billdalsgatan Norrby Spinnaren Nybro 3	Norra Rosengård Norra Tensta Norrby Billdalsgatan Norrby Spinnaren Nybro 3	Malmö Stockholm Borås Borås Nybro
Nydala Nydala Nyfors Centrum Nygård-Skogsbrynet Närlunda	Nydala Nydala Nyfors Centrum Nygård-Skogsbrynet Närlunda	Malmö Växjö Eskilstuna Köping Helsingborg
Näset Oxhagen Persborg-Hindby Pettersberg Planteringen Norra	Näset Oxhagen Persborg-Hindby Pettersberg Planteringen Norra	Ludvika Örebro Malmö Västerås Helsingborg
Planteringen Södra Ronna Ryd 2 Ryd 3 Ryds Centrum	Planteringen Södra Ronna Ryd 2 Ryd 3 Ryds Centrum	Helsingborg Södertälje Linköping Linköping Skövde
Råbergstorp Råby Södra Råslätt Norra Råslätt Södra Sandviken 13	Råbergstorp Råby Södra Råslätt Norra Råslätt Södra Sandviken 13	Eskilstuna Västerås Jönköping Jönköping Sandviken

Procent förvärvs- arbetande 20-64 år 2006	Procent ej fullt godkända i skolan 2006/2007	Procent förvärvs- arbetande 20-64 år 2012	Procent ej fullt godkända i skolan 2012/2013
50,1	47,8	43,5	31,0
55,0	46,4	53,7	30,0
45,9	52,6	47,1	65,5
49,4	55,6	51,5	40,0
44,8	55,8	47,5	48,9
44,7	52,6	38,7	41,7
45,5	48,5	48,3	57,9
37,7	53,3	38,6	70,0
51,9	71,0	47,5	34,6
57,5	30,0	49,3	44,4
47,4	51,8	45,8	56,2
44,1	100,0	46,9	66,7
54,6	40,0	53,8	20,0
53,6	58,8	47,4	68,0
59,3	33,3	51,6	30,8
59,0	50,0	55,6	66,7
42,4	42,3	46,5	44,2
59,9	34,2	56,0	49,1
53,9	60,7	56,0	53,8
49,5	61,1	45,1	29,4
59,7	44,8	58,3	20,0
50,9	52,8	52,0	56,7
45,7	82,4	42,9	46,2
36,7	38,5	34,0	63,6
50,2	61,9	45,2	80,6
46,4	45,7	32,3	46,5
47,3	45,8	51,7	36,0
52,9	40,9	53,6	50,0
43,7	45,5	41,6	50,0
52,2	63,6	44,4	58,3

Utanförskaps- område 2006	Utanförskaps- område 2012	Kommun
Sandviken 2 Sjöboklintområdet Skiftinge-Sahl Skäggetorp 1 Skäggetorp 2	Sandviken 2 Sjöboklintområdet Skiftinge-Sahl Skäggetorp 1 Skäggetorp 2	Sandviken Borås Eskilstuna Linköping Linköping
Skäggetorp 4 Skäggetorp 5 Skärholmen Snöstorp 1 Solelund	Skäggetorp 4 Skäggetorp 5 Skärholmen Snöstorp 1 Solelund	Linköping Linköping Stockholm Halmstad Malmö
Sylte Norra Sätra 3 Söderhamn Västra Södra Rinkeby Södra Rosengård	Sylte Norra Sätra 3 Söderhamn Västra Södra Rinkeby Södra Rosengård	Trollhättan Gävle Söderhamn Stockholm Malmö
Södra Tensta Södra Valsätra Tjärna Ängar-Paradiset Vallby Södra Varberga västra	Södra Tensta Södra Valsätra Tjärna Ängar-Paradiset Vallby Södra Varberga västra	Stockholm Uppsala Borlänge Västerås Örebro
Varberga östra Vivalla norra Vivalla västra Vivalla östra Vårby	Varberga östra Vivalla norra Vivalla västra Vivalla östra Vårby	Örebro Örebro Örebro Örebro Huddinge
Vänersborg 19 Västra Bergsjön Västra Brandkärr Västra Flemingsberg- Huddinge sjukhus	Vänersborg 19 Västra Bergsjön Västra Brandkärr Västra Flemingsberg- Huddinge sjukhus	Vänersborg Göteborg Nyköping Huddinge

Procent förvärvs- arbetande 20-64 år 2006	Procent ej fullt godkända i skolan 2006/2007	Procent förvärvs- arbetande 20-64 år 2012	Procent ej fullt godkända i skolan 2012/2013
55,4	55,6	39,4	66,7
58,4	60,0	57,6	40,0
57,0	55,2	49,4	32,5
46,9	37,5	37,8	52,4
45,6	51,5	45,1	54,8
57,5	46,3	46,8	47,8
48,7	50,0	41,5	42,9
56,4	43,9	57,9	42,7
59,6	11,1	58,6	21,4
46,4	64,9	50,9	55,9
55,2	54,5	41,7	46,4
38,3	56,2	32,1	57,1
44,7	46,2	50,7	33,3
43,2	53,8	45,6	61,5
30,0	66,5	28,9	60,3
44,7	64,3	52,5	49,1
49,5	45,5	50,4	52,4
45,9	46,7	39,5	39,5
45,9	37,2	51,8	38,1
48,8	64,7	52,8	52,9
49,4	66,7	50,0	25,0
42,3	66,7	38,1	54,5
45,1	69,7	38,8	57,1
39,3	52,9	36,1	51,0
57,3	55,3	59,7	48,5
51,3	64,7	43,2	40,7
52,9	53,1	50,3	63,5
49,3	77,8	44,2	50,0
54,2	42,2	56,6	29,9

Utanförskaps- område 2006	Utanförskaps- område 2012	Kommun
Västra Gottsunda Åkra Årby Åstorp Bjärshög Ärsta	Västra Gottsunda Åkra Årby Åstorp Bjärshög Ärsta	Uppsala Sala Eskilstuna Åstorp Eskilstuna
Österäng Södra Östra Bergsjön	Österäng Södra Östra Bergsjön Berga 6 Bollnäs 4 Borlänge 5	Kristianstad Göteborg Linköping Bollnäs Borlänge
	Ekön Eldsoda Fagersta 1 Filborna 6 - Dalhem S Flens södra	Motala Hallstahammar Fagersta Helsingborg Flen
	Folkets Hus Galgamarken Gislaveds 2 Grevegården Hallonbergen	Degerfors Karskrona Gislaved Göteborg Stockholm
	Herrhagen Härnösand 6 Hässleberg Karlstorp Klippan 6	Falun Härnösand Hallsberg Trollhättan Klippan
	Krusgårdsberget Lindesbergs Nordöstra Ljura Ljusdal 4 Länsmansgården	Eskilstuna Lindesberg Norrköping Ljusdal Göteborg

Procent förvärvs- arbetande 20-64 år 2006	Procent ej fullt godkända i skolan 2006/2007	Procent förvärvs- arbetande 20-64 år 2012	Procent ej fullt godkända i skolan 2012/2013
51,2	81,2	55,2	62,5
53,0	47,1	51,8	18,2
49,7	48,0	44,4	66,7
55,6	71,4	48,0	53,3
50,6	55,6	48,5	45,2
54,9	40,0	47,7	44,4
37,0	59,6	41,5	69,0
63,6	46,7	59,3	57,1
61,5	28,6	50,0	72,7
66,6	57,1	57,5	45,5
63,1	52,6	51,7	37,5
63,7	45,5	51,0	54,5
68,4	50,0	57,5	60,0
60,5	23,5	52,2	38,5
64,7	48,1	50,4	62,2
62,5	22,2	58,6	42,9
63,0	25,0	41,6	46,7
65,7	39,1	57,6	53,8
60,1	57,1	55,5	52,9
63,1	42,6	58,0	60,9
60,6	16,7	56,2	63,6
62,8	52,9	56,3	36,4
60,1	56,2	52,9	46,7
71,9	11,1	68,3	0,0
64,6	33,3	59,0	33,3
62,9	30,8	50,9	28,6
60,8	28,1	54,3	51,7
63,8	29,4	56,9	39,1
68,0	45,8	59,3	56,5
62,1	50,0	57,0	54,5

Utanförskaps- område 2006	Utanförskaps- område 2012	Kommun
	Martin Luther 8 Nikolai 2 Njurunda-Kvissleby Näsby Södra Nässjö 7	Halmstad Örebro Sundsvall Kristianstad Nässjö
	Nävertorp 1 Nävertorp 2 Perstorp 2 Rannebergen Rävåsen	Katrineholm Katrineholm Perstorp Göteborg Karskoga
	S Kortedala Sandviken 3 Segevång Skön-Heffners Sävsta	Göteborg Sandviken Malmö Sundsvall Vingåker
	Tunadal Vasastaden Vetlanda 3 Viptorp Vänersborg 11	Köping Arboga Vetlanda Eskilstuna Vänersborg
	Vänersborg 14 Växjö Maria 4 Älgbacken Örnsköldsvik 8 ---Österäng Norra	Vänersborg Växjö Ronneby Örnsköldsvik Kristianstad

Procent förvärvs- arbetande 20-64 år 2006	Procent ej fullt godkända i skolan 2006/2007	Procent förvärvs- arbetande 20-64 år 2012	Procent ej fullt godkända i skolan 2012/2013
64,7	42,9	59,6	40,0
62,9	50,0	57,8	46,2
61,3	10,0	52,8	80,0
61,9	18,2	58,4	35,7
63,5	20,8	56,0	37,5
60,5	44,1	54,3	64,5
60,8	13,6	57,1	52,9
70,6	38,5	59,0	31,2
68,8	49,1	58,8	44,4
62,8	44,4	56,6	53,8
60,2	28,1	58,9	43,8
61,0	52,2	50,0	77,8
62,2	28,2	57,1	45,2
61,6	44,8	54,3	52,2
62,3	27,3	55,3	37,5
62,5	28,6	55,3	80,0
60,9	18,2	56,8	66,7
69,4	54,5	57,3	53,3
63,7	45,0	51,7	43,5
66,1	50,0	59,1	28,6
63,5	45,8	54,5	62,5
62,5	42,9	51,5	55,0
65,3	20,0	49,7	77,3
61,0	73,3	58,9	46,7
60,9	47,1	59,4	38,1

Har utanförskapet minskat eller ökat?

Vår uppdatering av *Utanförskapets karta* för år 2012 visar att den borgerliga regeringen inte lyckats minska antalet utanförskapsområden. Antalet utanförskapsområden fortsatte att växa mellan 2006 och 2012 under folkpartistiska integrationsministrars, förvisso i något långsammare takt än under perioden 2002 till 2006.

En bidragande orsak till att utanförskapet fortsätter att expandera är ökade klyftor mellan välmående och problemdrabbade bostadsområden i Sverige. Förvärvsfrekvens och skolresultat har försämrats något i utanförskapsområdena. Detta samtidigt som förvärvsfrekvens och skolresultat förbättrats något i övriga Sverige.

Den definition av utanförskapet som ligger bakom *Utanförskapets karta* är inte den enda tänkbara. Begreppet utanförskap saknar allmänt vedertagen definition. Svaret på frågan hur utanförskapet har utvecklats sedan år 2006 beror på hur man definierar utanförskapet. Det kan därför vara värt att diskutera några alternativa definitioner.

I tabell 3 (sidan 46) redovisas fyra alternativa sätt att mäta utanförskap för personer i åldrarna 20 till 64 år. Förvärvsfrekvens och sysselsättningsgrad är sinsemellan likartade mått. Till de sysselsatta, men inte till de förvärvsarbetande, räknas

ett antal långtidsfrånvarande. Förvärvsfrekvensen exkluderar även dem som anger att de arbetar men som saknar deklarerade arbetsinkomster.⁶ Sysselsättningsgraden visar normalt högre siffror än förvärvsfrekvensen.

Ett problem med att räkna ut förvärvsfrekvensen med hjälp av inkomstregister är att förvärvsfrekvensen beräknas utifrån ett befolkningsunderlag som anses innehålla några tiotusentals individer som lämnat Sverige utan att detta registrerats. Dessa individer saknar inkomster och ser ut att vara utanför arbetsmarknaden när de i själva verket inte bor kvar i Sverige. Detta gör att förvärvsfrekvensen underskattas.

Ett annat problem, som tidigare påpekats, är att både förvärvsfrekvens och sysselsättningsgrad innefattar ett stort antal individer i arbetsmarknadspolitiska åtgärder. Detta gör att andelen med vanliga jobb på den reguljära arbetsmarknaden överskattas.

Antalet helårsekvivalenter som försörjs med sociala ersättningar och bidrag räknas fram av SCB. Med sociala ersättningar och bidrag avses a-kassa, sjukersättning arbetsmarknadsåtgärder, förtidspension samt försörjningsstöd. Problemet med att mäta utanförskap på basis av bidragsförsörjning är att de som saknar både bidrag och arbete inte räknas in i utanförskapet. Någon som till exempel blir utförsäkrad från a-kassan och inte hittar arbete räknas inte som i utanförskap med detta mått. Antalet och andelen bidragsförsörjda har minskat tydligt sedan 2006. Andelen sjukskrivna och förtidspensionerade har minskat mest. Andelen försörjda genom arbetsmarknadsprogram har däremot ökat.

Både sysselsättningsgraden och förvärvsfrekvensen ökade mellan 2006 och 2012, men endast med några promille för

---

6 SCB (2006).

befolkningen som helhet.⁷ För sysselsättningsgraden finns siffror även för 2013 som visar på ytterligare ökning till sammanlagt en procentenhet sedan 2006. Mätt som andel arbetande har utanförskapet alltså sjunkit något för landet som helhet under det borgerliga regeringsinnehavet. Detta har skett under en period med ovanligt svag internationell konjunktur där andelen utan sysselsättning i övriga Västeuropa ökade enligt OECD.

Den öppna arbetslösheten har ökat även i Sverige. Öppen arbetslöshet är ett mått på hur många som aktivt söker arbete. Att den öppna arbetslösheten ökar innebär inte nödvändigtvis att utanförskapet ökar. Skälet till ökningen kan vara att personer som tidigare var arbetslösa utan att söka arbete nu börjat söka.

Antalet utanförskapsområden har alltså fortsatt att öka. En orsak till att detta skett trots att en större andel arbetar är att arbetsmarknaden polariseras. Jobben har främst gått till andra än boende i utanförskapsområden. En annan förkla-

---

7 Mellan år 2006 och 2012 ökade förvärvsfrekvens bland utrikesfödda med 1,2 procentenheter. Under samma period ökade även förvärvsfrekvens bland inrikesfödda med 1,2 procentenheter. Sveriges samlade förvärvsfrekvens ökade dock med endast 0,4 procentenheter. Det kan framstå som paradoxalt att total förvärvsfrekvens ökar mindre än det gör för de två delgrupper som utgör Sveriges befolkning. Orsaken är befolkningens förändrade sammansättning. År 2006 utgjorde utrikesfödda 16,2 procent av befolkningen i arbetsför ålder. År 2012 hade andelen utrikesfödda ökat till 19,6 procent. Både år 2006 och 2012 var utrikesföddas förvärvsfrekvens ungefär 24 procentenheter lägre än inrikesföddas. När grupper med lägre förvärvsfrekvens växer som andel av befolkningen pressas den samlade genomsnittliga förvärvsfrekvensen ned. Mellan år 2006 och 2012 ledde den ändrade befolkningssammansättning till att förvärvsfrekvensen pressades ned med ungefär 0,8 procentenheter. Trots att förvärvsfrekvensen bland båda grupper ökade med 1,2 procentenheter var den samlade ökningen därför bara 0,4 procentenheter.

ring är att utanförskapet enligt Folkpartiets definition inte bara baseras på förvärvsarbete utan även på skolresultat och valdeltagande.

Tabell 3⁸ (siffrorna anger procent)

	2006	2012	2013
Förvärvsfrekvens (åldrarna 20-64)			
Alla	76,7	77,1	-
Inrikesfödda	80,7	81,9	-
Utrikesfödda	56,3	57,5	-
Sysselsättningsgrad (åldrarna 20-64)			
Alla	78,8	79,4	79,8
Inrikesfödda	81,4	82,6	83,1
Utrikesfödda	64,7	66,0	66,1
Öppen arbetslöshet (åldrarna 20-64)			
Alla	6,1	7,1	7,1
Inrikesfödda	5,0	5,3	5,3
Utrikesfödda	12,5	15,3	15,7
Helårsekvivalenter bidragsförsörjda (åldrarna 20-64)			
Alla	19,1	14,4	-

8 Förvärvsfrekvens kommer från SCBs registerbaserade arbetsmarknadsstatistik. Sysselsättningsgrad samt öppen arbetslöshet kommer från SCBs Arbetskraftsundersökningar. Helårsekvivalenter försörjda med sociala ersättningar och bidrag kommer från SCBs Hushållens ekonomi. Helårsekvivalent innebär att någon som försörjs av bidrag under halva året räknas som 0.5 personer.

Slutsatser

Mot bakgrund av att utanförskapet enligt Folkpartiets definition har ökat är det intressant att kontrastera den bild av utanförskapet som målades upp av Folkpartiet när partiet satt i opposition mot den bild som förmedlas av dagens folkpartistiske integrationsminister. I de tidigare rapporterna framställs utanförskapet som ett fundamentalt samhällsproblem, som man hade en närmast moralisk skyldighet att lyfta fram i ljuset. Socialdemokraterna anklagades av Alliansen för att försköna situationen och för att förneka problemets omfång. Redan det utanförskap som fanns år 2002 – och som sedan dess växt ytterligare – beskrevs som ett gigantiskt problem.

Trots att antalet utanförskapsområden är större än någonsin tolkar Folkpartiet situationen mer positivt än partiet gjorde för några år sedan. Integrationsminister Erik Ullenhag har till exempel ofta hävdats att arbetsmarknadssituationen för utrikesfödda märkbart förbättrats under det borgerliga styret. *Sydsvenskans* ledarsida kritiserade nyligen Erik Ullenhag för att ge sken av att utanförskapet sjunkit signifikant:⁹

Knappt hade Ullenhag fått ordet i söndagskvällens Agenda i SVT förrän han beskrev de ”väldigt stora integrationsutmaningar” Sverige fortfarande har.

---

9 11 mars 2014

Som svar på dessa utmaningar har regeringen ”lagt om politiken i grunden”, försäkrade integrationsministern och beskrev hur ”sysselsättningsgraden ökar bland utrikesfödda jämfört med 2006” medan ”skillnaden mellan utrikes- och inrikesfödda” börjat minska.

Sedan alliansen kom till makten 2006 har ”över 150 000 utrikesfödda fått ett jobb att gå till”, underströk Ullenhag, ett i hans ögon ”enormt genombrott på svensk arbetsmarknad”.

Integrationsminister Erik Ullenhags bild av minskat utanförskap baseras på att han räknar antalet utrikesfödda i arbete, i regel utan att nämna motsvarande ökning av utrikesfödda utan arbete. *Sydsvenskan* kritiserar denna beskrivning av situationen då andelen utrikesfödda som arbetar stått stilla samtidigt som både antalet med jobb och antalet utan jobb har ökat:¹⁰

Den bild av en framgångsrik integrationspolitik Ullenhag vill frambesvärja är med andra ord inte entydig, för att uttrycka sig diplomatiskt.

Den utrikesfödda befolkningen i arbetsför ålder ökade med ungefär 225 000 personer mellan 2006 och 2012. Antalet som förvärvsarbetar ökade med runt 140 000 samtidigt som antalet som av olika skäl inte förvärvsarbetar ökade med

---

10 11 mars 2014

omkring 85 000 personer.¹¹ Det är med andra ord riktigt att antalet invandrare som arbetar har ökat. Samtidigt har dock antalet invandrare utan arbete ökat ungefär proportionerligt. Detta är ett naturligt resultat av snabb befolkningsökning kombinerad med stabil förvärvsfrekvens.

SCB:s rapport *Integration – En beskrivning av läget i Sverige* förklarar:¹²

Trots att antalet utrikesfödda som förvärvsarbetar har ökat har andelen förvärvsarbetande av befolkningen inte förändrats nämnvärt för gruppen utrikesfödda. Detta beror på att den totala utrikesfödda befolkningen, till följd av en hög invandring, har ökat. År 2011 förvärvsarbetade 82 procent av de inrikesfödda och 57 procent av de utrikesfödda i åldrarna 20-64 år. Skillnaden mellan inrikes och utrikesfödda är i stort sett densamma som för fem år sedan.

Mellan 2006 och 2012 ökade förvärvsfrekvensen bland utrikesfödda i arbetsför ålder med 1,2 procentenheter. För hela befolkningen i arbetsför ålder ökade förvärvsfrekvensen med 0,4 procentenheter. Den andel som saknar arbete bland utrikesfödda och bland befolkningen överlag har således endast sjunkit marginellt efter flera år av borgerligt maktinnehav. Trots detta menar Erik Ullenhag i en intervju med Sveriges radio att kampen mot utanförskapet utvecklas väl:¹³

---

11 Källan är SCBs registerbaserade arbetsmarknadsstatistik. De exakta siffrorna på ökning av antal sysselsatta skiljer sig åt i olika sammanhang. En förklaring är att olika källor använder olika ålderskategorier. Vi definierar liksom Folkpartiets rapportserie arbetsför ålder som åldrarna 20 till 64 år medan andra definitioner omfattar exempelvis gruppen 15 - 75 år gamla.

12 SCB (2013).

13 <http://sverigesradio.se/sida/artikel.aspx?programid=83&artikel=5714050>, 25 november 2013

Vi har sett en väldigt positiv utveckling på det viset, vad gäller invandrare på svensk arbetsmarknad. Vi har aldrig haft så många som är födda i ett annat land som faktiskt går till jobbet, säger ministern.

Integrationsministern underlåter att nämna att antalet utrikesfödda som inte arbetar också är större än någonsin tidigare. Andelen utrikesfödda som saknade arbete var skyhög (44 procent) när den borgerliga regeringen tillträdde och hade sex år senare endast sjunkit med drygt en procentenhet. I stället för att belysa detta förmedlar ansvarig minister bilden av en ”väldigt positiv” utveckling genom att endast nämna antalet invandrare i arbete. Arbetslöshet och förvärvsfrekvens mäts dock inte i antal individer som jobbar utan i procent. Så har Folkpartiet också räknat i sin rapportserie om utanförskap. Att Folkpartiet, eller i varje fall Erik Ullenhag, idag inte tycks vilja mäta utanförskapet lika stringent som när Folkpartiet var i opposition väcker förundran.

Folkpartiets rapportserie *Utanförskapets karta* lyckades belysa Sveriges höga och ökande utanförskap på ett kreativt sätt genom att fokusera på bostadsområden. Folkpartiet kritiserade i skarpa ordalag situationen i Sverige och lovade att bryta trenden om de fick makten. Rapporterna utvecklade objektiva kriterier för att kvantifiera utanförskapet, vilket gjorde det svårare för ansvariga politiker att skönmåla de underliggande problemen. Även om kampen mot utanförskapet visade sig svårare än många kanske hoppades så var det förtjänstfullt av Folkpartiet att utveckla ett verktyg för att kvantifiera och illustrera den geografiska koncentrationen av socioekonomiska problem.

Efterord

Av Patrik Engellau och Thomas Gür

Att Allianspartierna vann valet 2006 berodde åtminstone delvis på löftena att bekämpa det växande utanförskapet i Sverige.

En viktig del av arbetet med att uppskatta och synliggöra utanförskapet var Folkpartiets rapportserie *Utanförskapets karta*. Rapporterna påvisade en snabb ökning av antalet bostadsområden med hög arbetslöshet och dåliga skolresultat.

Idag har Alliansen haft makten i nästan två mandatperioder. Hur har Folkpartiet och de övriga borgerliga partierna lyckats i sina ambitioner att vända den negativa trenden?

Folkpartiet har inte uppdaterat sina rapporter sedan *Utanförskapets karta* för år 2006. Svenska Dagbladets och Sydsvenskans ledarsidor har nyligen uppmanat till detta. Den här rapporten är just den uppföljning som saknas. Vi har använt samma metodologi som Folkpartiet gjorde i sin uppmärksammade rapportserie.

Folkpartiet lägger ribban

Folkpartiet har åtminstone sedan sekelskiftet haft två paradfrågor: skolan och integrationen av invandrare.

Under sin tid i opposition ristade Folkpartiet sina integrationsambitioner i sten med kraft och tydlighet. Skriftserien

Utanförskapets karta höll ovanligt hög kvalitet för att vara politiska rapporter.

Förorden i rapporterna samt påföljande artiklar på *DN Debatt*, som beskriver rapporterna, har undertecknats av Lars Leijonborg samt av Folkpartiets dåvarande integrationstalesman och docenten i ekonomisk historia Mauricio Rojas. (Vid ett tillfälle har även Nyamko Sabuni undertecknat förordet.)

Med hjälp av SCB (Statistiska centralbyrån) tog rapportförfattarna fram det antal bostadsområden som präglades dels av låg förvärvsfrekvens (under 60 procent), dels av dåliga skolresultat (mindre än 70 procent av eleverna godkända i alla ämnen) eller lågt valdeltagande (under 70 procent) eller båda dessa senare. År 1990 var endast tre av landets nästan femtusen bostadsområden utanförskapsområden enligt denna definition.

År 2002 hade antalet utanförskapsområden ökat till 128 (det ursprungliga antalet var 136, men reviderades senare till det lägre talet). Fyra år senare fanns 156 utanförskapsområden. Dessa bostadsområden präglas i regel men inte alltid av en hög andel boende med utländskt ursprung.

Alla de fyra rapporterna heter *Utanförskapets karta*, ibland med någon underrubrik. Den första rapporten behandlade situationen år 2002 och släpptes år 2004. Den sista rapporten gällde situationen år 2006 och släpptes år 2008. Rapporten bär den olycksbådande undertiteln *Arvet efter Mona Sahlin*, som varit integrationsminister vid den tid rapporten beskrev.

Rapporterna visade sammanfattningsvis att det bara blev värre och värre med utanförskapet. Antalet utanförskapsområden ökade för varje år.

Med dessa rapporter kom Folkpartiet att markera ett avstamp från vilket deras egen hantering av integrationsfrågan

i en borgerlig regering kan bedömas.

Folkpartiets hurtfriska önskan att själv ta hand om integrationspolitiken och styra upp situationen framgår tydligt för den som läser rapporterna.

Folkpartiet är indignerat över den socialdemokratiska integrationspolitikens synbarliga fiasko. Misslyckandet blir så mycket mer stötande för Lars Leijonborg och Mauricio Rojas eftersom de anser att den socialdemokratiska regeringen inte gjort något åt den trista trenden:

Socialdemokratins långa regeringsinnehav har varit förödande för de mest utsatta i vårt land... Utsattheten växer i Sverige men regeringen bara tittar på. Aldrig i modern tid har vi haft en regering som bryr sig så lite om dem som borde få vår största uppmärksamhet. För oss liberaler står det klart att Sverige inte har råd med en sådan regering... [De fakta vi redovisar] understryker regeringens allt mer katastrofala integrationsmisslyckande. En skrämmande passivitet har präglat Göran Perssons sätt att hantera en utveckling som är tragisk för både de direkt berörda och landet i stort. Integrationsministrar har kommit och gått, men misslyckandet har inte bara bestått utan förvärrats.

Folkpartiets löfte

Folkpartiet försäkrar i rapporterna att det ska bli andra takter om partiet kommer i regeringsställning efter valet 2006. Partiet är fullt av självförtroende:

Vi liberaler vet vad vi vill och hur det kan åstadkommas. Vi har ett omfattande aktionsprogram mot utanförskapet...

Folkpartiet lovar och garanterar att den tråkiga utvecklingen under socialdemokraterna ska vändas till sin motsats:

Det krävs betydande insatser för att kunna bryta den negativa utveckling[en]... Det fordras en rad förändringar på många olika områden för att vända utanförskapets negativa spiral till en positiv utveckling som ger människorna i utsatthetens Sverige både redskap och möjligheter att ta sig ut ur utanförskapet.

I valrörelsen 2006 kommer vi återigen att placera integrationsfrågorna i fokus och dessa frågor kommer att vara högst prioriterade i en kommande alliansregering. Det kommer vi, Sveriges liberaler, att stå som garanter för.

Folkpartiet tar kommandot

Efter det att Alliansen kom till makten tog Folkpartiet ansvar för integrationsfrågorna genom att tillsätta integrationsministrar, först Nyamko Sabuni och sedan Erik Ullenhag. Det fanns nu färre hinder för en politik som kunde vända utanförskapets negativa spiral. Folkpartiet hade ju enligt sina egna försäkringar både viljan och verktygen att bryta den förfärande trenden under socialdemokraternas år vid makten.

Resultatet

Folkpartiet förtjänar en eloge för sitt studium av utanförskapets utveckling. Metoden är stringent och vetenskaplig och ger tydliga besked uttryckta i siffror. Jämfört med det normala politiska tyckandet är rapporterna vederhäftiga och övertygande.

Folkpartiet har alltså själv utvecklat den metod med vilken partiet anser att utanförskapets förändringar ska mätas. Metoden är tillräckligt väl dokumenterad för att någon annan – om Folkpartiet inte gör det själv – ska kunna bedöma partiets egna resultat enligt partiets egen mall. Utvärderingen gäller givetvis inte endast Folkpartiet. Även övriga allianspartier har använt Folkpartiets rapporter som underlag och argument för sin integrationspolitik och partierna har styrt landet tillsammans.

Denna uppföljning av Folkpartiets rapportserie har genomförts av Stiftelsen Den Nya Valfärden efter förslag från Thomas Gür. Den underliggande statistiken uppdelad efter bostadsområden kommer från SCB. Jobbet att undersöka utvecklingen och författa denna rapport har gjorts av fil. dr. Tino Sanandaji, som forskar i nationalekonomi vid Institutet för Näringslivsforskning, IFN.

Sammanfattningsvis konstaterar Tino Sanandaji att den bekymmersamma trenden från socialdemokratins maktinnehav har fortsatt utan något större brott under Folkpartiets år vid makten. Antal utanförskapsområden växte från 156 år 2006 till 186 år 2012.

Utanförskapet tycks utvecklas enligt sin egen oroväckande logik alldeles oberoende av vilket parti som sitter vid spakarna. Det är som om det saknades förbindelse mellan politikernas åtgärder och verkligheten, mellan ministerns spakar och utanförskapet.

Genom att dokumentera sin analysmetod har Folkpartiet själv slagit det rep varmed det kan hängas. Om Folkpartiet inte varit så föredömligt hederligt hade dess misslyckande inte stuckit i ögonen på samma sätt. Kanske kan det därför tyckas orättvist att peka ut Folkpartiet för sakernas tillstånd.

Det hade troligen gått på samma sätt vilket parti som än haft makten över integrationspolitiken.

Vad behövs och hur lång tid ska det ta?

Som det nu har blivit kan Folkpartiet inte ens – som när det gäller dess andra profilmråde, skolan – skylla utvecklingen på företrädarna och hävda att dess politik ännu inte fått tid nog att verka. Ty år 2008 förkunnar partiet tydligt att det räcker med några korta år för att sätta sin prägel på utanförskapet i nationen:

Den person som var integrationsminister under en betydande del av denna epok, närmare bestämt 2000 – 2004, är idag socialdemokraternas statsministerkandidat. Arvet efter Mona Sahlin är nödvändigt att granska och presentera.

Samtidigt skriver partiet inför valet 2006, som vi citerade ovan, att ”det fordras en rad förändringar på många olika områden för att vända utanförskapets negativa spiral till en positiv utveckling”.

Ser man till de förslag som partiet lade fram och som man hänvisade till i sin första utanförskapsrapport, alltså en partimotion till Riksdagen kallad ”Bryt utanförskapet”, härskar även där uppfattningen att det kan gå att vända sakernas tillstånd på kort tid. I den motionen, som man framhåller är ett komplement till den allmänna tillväxtpolitiken och politiken mot diskriminering, föreslås följande tio punkter:

1. En miljard kronor satsas i kampen mot utanförskapet
2. Solidaritetsbanker ska skapas [för att kanalisera finansiella resurser till de mest utsatta områdena i form av

- riskkapital till projekt vars syfte är att utveckla lokala initiativ av ekonomisk eller social betydelse]
3. Ett pengsystem ska förstärka egenmakten [utformningen av arbetsmarknadsrelaterade och resursförstärkande insatser]
  4. Valfriheten och mångfalden ska ökas [inom den sociala arbetsmarknadsrelaterade servicesektorn]
  5. Ams och Integrationsverket läggs ner
  6. En jobb- och utvecklingsgaranti införs
  7. 60 procent sysselsättning överallt
  8. Skolan ska bli murbräckan mot utanförskapet
  9. En bostadspolitisk reform för delaktighet och egenansvar
  10. Närpolisinsatser i kampen mot otrygghetens spiral

Om dessa förslag kan sägas att medan några av dem är konkreta åtgärder är andra förhoppningar (till exempel målet om 60 procent sysselsättning överallt). En del av de konkreta åtgärderna är av sådan karaktär att man redan från början kan se att deras effekt kommer att vara ringa (en miljard kronor är ofantligt mycket pengar, men en mycket liten summa ifall utanförskapet i, som då, 128 utanförskapsområden ska brytas). Andra förslag är reformer som faktiskt genomförts helt eller till del. Integrationsverket är nedlagt, så även Ams, arbetsmarknadsstyrelsen. Valfriheten har ökat inom den sociala sektorn och vad gäller arbetsmarknadsåtgärder. Under de borgerliga regeringsåren har omfattande omvandlingar av offentliga hyresrätter till privata bostadsrättsföreningar genomförts.

Att utanförskapsområden och med dem antalet boende i utanförskapsområden fortsatt att växa visar dels på att problemen är mycket större än vad Folkpartiet kanske föreställde sig, när ovanstående reformprogram lanserades, dels att det inte är integrationsministern och den så kallade integrationspolitiken som är nyckeln till att bryta utanförskapet.

Som Folkpartiet självt skrev i stycket ovan fordras det en ”rad förändringar på många olika områden”. Det avgörande är dock att många av dessa områden ligger utanför integrationspolitiken. Vi tror själva, som vi har skrivit vid ett antal olika sammanhang genom åren, att det krävs omfattande förändringar i vårt lands politik för arbetsmarknadens funktionssätt, dess skolpolitik, bostadspolitik och kriminalpolitik. Det krävs också ändringar i vårt lands migrationspolitik, främst vad gäller balansen mellan vårt lands förmåga (som i sig är beroende av de politikområden vi har listat ovan) att erbjuda självförsörjning och en god social integration till nykomlingar till Sverige och det antal personer som invandrar till vårt land. Ifall Sverige skall upprätthålla en generös flyktingpolitik och en öppen attityd mot vår omvärld, måste vi också vara beredda på att göra avkall på åtskilliga av de system som vi har byggt upp kring arbetsmarknaden och företagandets villkor, som håller nyanlända invandrare i utanförskap. Vi måste också för att vinna legitimitet för denna öppenhet visa att vi är beredda att bekämpa de avarter som utnyttjar detta system och får det att missbruka sina resurser.

Den uppföljning som Tino Sanandaji förtjänstfullt har gjort på Folkpartiets tidigare rapporter om utanförskap, visar att det som hittills har gjorts också under de borgerliga regeringsåren är alldeles otillräckligt och att vi gradvis håller på att förvärra ett läge som var kritiskt redan för tio år sedan

och som Folkpartiet då hade det politiska modet att varna för.

Mitt i den skadeglädje vissa kan känna över Folkpartiets bakslag, kan det därför ändå finnas anledning att tacka partiet för den läxa som Folkpartiet till egen skada lärt nationen. I och med att Folkpartiet så trosvisst fastställt mätbara mål och sedan misslyckats med att nå dem, har det lärt medborgarna något om vad politiken faktiskt kan åstadkomma. Inte ens när besjälade och hederliga politiker försöker styra tillvaron kan man lita på att det går ens åt rätt håll, om de inte har kraft och mod nog att ro uppgiften i land.

Referenser

Utanförskapets karta, en kartläggning över utanförskapet i Sverige, 2004-12-05, Folkpartiet

Utanförskapets karta, Arvet efter Mona Sahlin 2008-07-08, Folkpartiet

Statistiska Centralbyrån, *Sysselsättningsavgränsning i RAMS Metodöversyn 2005 (2006)*. Bakgrundsfakta till arbetsmarknads- och utbildningsstatistiken 2006:1

Statistiska Centralbyrån, *Integration – en beskrivning av läget i Sverige (2013)*. Örebro, SCB-Tryck

Om författaren

Tino Sanandaji har civilekonomexamen från Handelshögskolan i Stockholm, en M.A. i nationalekonomi från University of Chicago samt en PhD i Public Policy från samma universitet. Han arbetar för närvarande som forskare i nationalekonomi vid Institutet för Näringslivsforskning.

Utgivet av Den Nya Valfärden

- Utanförskapets karta – en uppföljning av Folkpartiets rapportserie (2014)
- Vi tror på den vanliga människan – Den Nya Valfärden 1988-2014(2014)
- Ingen insyn – 89 procent av kommunerna bryter mot lagen (2014)
- Min oro (2014)
- Vadå privatliv? – Om det framväxande övervakningssamhället (2013)
- Den övermodiga beskyddaren (2012)
- Skatteprocessen – vad varje företagare bör veta (2012)
- Storebror på Facebook – integritet och risker på sociala medier (2011)
- Sex feministiska myter – sann jämställdhet kan bara byggas på sanningens grund(2011)
- Skatteprocessen hotar rättssäkerheten (2010)
- Låt dem inte komma undan – tio viktiga frågor till Sveriges politiker (2010)
- Arbetslöshetens rätta ansikte (2010)
- Trovärdig solidaritet – försvaret och solidaritetsförklaringen (2010)
- Kommunala bolag – laglöst land (2009)
- Bara företagare skapar nya, riktiga jobb (2009)
- Storebror tar fram munkaveln – internetfiltrering – censur som hotar yttrandefriheten(2009)
- Hälso- och sjukvårdsföretagsmodellen (2009)
- Den Nya Valfärdens arbete gör nytta för pengarna (2008)
- Olagligt billigt – kommunala underprisförsäljningar (2008)
- Integritetens lilla röda (2008)
- Regeringen har fel om arbetsrätten – företagarnas egen uppfattning (2008)
- Förenkla reglerna för småföretagare (2007)
- Den stora obalansen – hur lagarna missgynnar småföretagare (2007)
- Varför straffa den som försöker göra rätt (2007)
- Värsta krånglet (2007)
- Mansförtryck och kvinnovälde (2007)
- Fullt fokus på företagare – europeiska företagare ger råd till Sveriges regering (2007)
- Med storbror i byxfickan – integritetsrisker med RFID-chips (2007)
- Roligt värre (2007)
- Med storbror i uppfinnarverkstan– ny digital övervakning från automatiska öron till internetdammsugare (2006)
- Med storebror i baksätet – digital övervakning av dina bilfärder (2006)
- Nya beska droppar – korta kritiska krönikor (2006)
- Första hjälpen**
- Om dina anställda blir sjuka – en liten handbok (2006)
- Var tredje får inte vara med – en studie om arbetslösheten bland invandrare (2006)
- Hur hög är arbetslösheten, egentligen? (2006)
- Ole, dole, arbetslös – nästan 3 av 10 ungdomar 16-24 år saknar jobb (2006)
- Ge de arbetslösa en chans
- 150 000 nya jobb genom halverade arbetsgivaravgifter (2006)
- Så lyckas du som företagare – de bästa tipsen från svenska entreprenörer (2005)

Bakom skurkar och skandaler (2004)
Värsta krånglet (2004)
Jobbet är att mata puman – hur och varför försäkringskassorna slarvar bort 40 miljarder om året av skattebetalarnas pengar (2004)
Tankebok för entreprenörer – 222 citat från Aristoteles till Ingvar Kamprad (2003)
Entreprenören bakom allt – 101 svenska succéer från ABBA till ölburkar (2002)
Beska droppar – korta kritiska krönikor (2002)
Skärp dig, Svensson – med deklarationen om medborgerliga skyldigheter (2002)
Personvalsparti – bot för trötta partier (1999)
Berättelsen om jobben (1996)
Baksmällan – förutsättningar för politisk tillnyktring (1995)
Molnstoden – en vision för svenska folket (1994)

Den Nya Valfärden har även givit ut Medborgarnas Offentliga Utredningar

MOU 2000:1 Sveriges två gränser – om invandrapolitiken
MOU 1999:1 För Sverige – på tiden!
MOU 1998:1 Samhällsmoral i praktiken
MOU 1997:1 Entreprenören i högsätet
MOU 1996:2 Kommunala företag – hot mot demokrati
MOU 1996:1 Den nya arbetsrätten – ett förslag
MOU 1995:3 Järntrianglar – förnyelsens fiende nummer ett
MOU 1995:2 Irrfärdens slut – för sunda statsfinanser
MOU 1995:1 När folkhemmets barn blivit vuxna
MOU 1994:1 HSF-modellen – patientmakt och kvalitet
MOU 1993:2 Charta Nova – politik för entreprenörskap
MOU 1993:1 Barnomsorg enligt kundvalsmodellen
MOU 1992:2 Hälso- och sjukvård för 2000-talet
MOU 1992:1 Eget val i äldreomsorgen – handledning
MOU 1991:6 Hur man säljer allmännyttehus – handledning
MOU 1991:5 På egna ben – reformera organisationsstödet
MOU 1991:4 Skolpeng hösten 92 – en handlingsplan
MOU 1991:3 Självständiga kommuner
MOU 1991:2 Sänkta skatter för en ny välfärd
MOU 1991:1 Företagsamhetens förutsättningar
MOU 1990:3 En marknad för bostäder åt alla
MOU 1990:2 Medborgarnas miljömanifest
MOU 1990:1 Minska statsskulden – sälj tillgångar
MOU 1989:1 Sänkt skatt för alla
MOU 1988:1 En ny grundlag – ett förslag

Att Allianspartierna vann valet 2006 berodde åtminstone delvis på löftena om att bekämpa det växande utanförskapet i Sverige.

En viktig del av arbetet med att uppskatta och synliggöra utanförskapet var Folkpartiets rapportserie Utanförskapets karta. Rapporterna påvisade en snabb ökning av antalet bostadsområden med hög arbetslöshet och dåliga skolresultat.

Idag har Alliansen haft makten i nästan två mandatperioder. Hur har Folkpartiet och de övriga borgerliga partierna lyckats i sina ambitioner att vända den negativa trenden?

Folkpartiet har inte uppdaterat sina rapporter sedan Utanförskapets karta för år 2006. Den här rapporten är just den uppföljning som saknas.

(Ur Patrik Engellaus och Thomas Gürs efterord)

Den Nya Valfärden är en opinionsbildande tankesmedja som arbetar för demokrati, välfärd och företagande. Den är partipolitiskt obunden. Läs mer på: www.dnv.se

ISBN 978-91-977488-8-9